C/2023/1072

15.12.2023.

P9_TA(2023)0203

Ceļvedis sociālai Eiropai: divi gadi pēc Portu samita

Eiropas Parlamenta 2023. gada 11. maija rezolūcija par ceļvedi virzībā uz sociālu Eiropu – divus gadus pēc Portu sociālā samita (2023/2586(RSP))

(C/2023/1072)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP), ko 2017. gada 17. novembrī svinīgi izsludināja Parlaments, Padome un Komisija,

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 4. marta paziņojumu "Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns" (COM(2021)0102),

— ņemot vērā Eiropadomes 2021. gada 8. maija Portu deklarāciju,

— ņemot vērā Komisijas 2022. gada 7. septembra paziņojumu par Eiropas Aprūpes stratēģiju (COM(2022)0440),

— ņemot vērā Padomes 2022. gada 8. decembra ieteikumu par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei ([1]),

— ņemot vērā Padomes 2023. gada 30. janvāra ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu ([2]),

— ņemot vērā 2023. gada 15. marta rezolūciju par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu ([3]),

— ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas rezolūcijas priekšlikumu,

A. tā kā ilgtspējīga attīstība ir viens no ES pamatmērķiem; tā kā trīs savstarpēji saistīti ilgtspējīgas attīstības pīlāri ir ekonomika, sociālā joma un vide; tā kā ilgtspējīgas attīstības pamatā cita starpā ir pilnīga nodarbinātība, sociālais progress un taisnīgums; tā kā viens no galvenajiem ES pamatmērķiem, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktā, ir izveidot sociālo tirgus ekonomiku ar mērķi panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību; tā kā patlaban uzsvars tiek likts uz ekonomikas un vides ilgtspēju;

B. tā kā ESTP tika izsludināts 2017. gadā Gēteborgā, nosakot 20 principus un izveidojot sociālo noteikumu kopumu, lai virzītos uz spēcīgu sociālo Eiropu, kas 21. gadsimtā būtu taisnīga, iekļaujoša un iespēju pilna; tā kā 2021. gada maijā notikušajā Portu sociālajā samitā Padome apņēmās sasniegt trīs 2030. gada pamatmērķrādītājus attiecībā uz nodarbinātību, apmācību un nabadzību; tā kā līdz 2030. gadam vismaz 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem vajadzētu būt nodarbinātiem; tā kā šis mērķis neaptver darba kvalitāti un darba apstākļus; tā kā mācībās katru gadu būtu jāpiedalās vismaz 60 % no visiem pieaugušajiem; tā kā nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto personu skaits līdz 2030. gadam būtu jāsamazina vismaz par 15 miljoniem un 5 miljoniem no tām jābūt bērniem; tā kā saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas datiem pēdējās divās desmitgadēs ir palielinājies vidēji zemu ienākumu mājsaimniecību lejupējās mobilitātes risks un sagaidāms, ka tas turpinās pieaugt ([4]); tā kā trīs pamatmērķrādītāji neaptver ESTP pilnīgu īstenošanu;

([1]) OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.
([2]) OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.
([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0076.
([4]) ESAO, "A *Broken Social Elevator?How to Promote Social Mobility*" (Bojātais sociālais eskalators – kā veicināt sociālo mobilitāti), *OECD Publishing*, Parīze, 2018. gada 15. jūnijs.

C. tā kā Komisijas noteiktos pamatmērķrādītājus dalībvalstis ir īstenojušas tikai pēdējā gadā; tā kā papildu krīzes kopš mērķrādītāju noteikšanas ir radījušas papildu spiedienu uz šo mērķrādītāju sasniegšanu; tā kā piecas dalībvalstis ir sasniegušas savus mērķrādītājus nodarbinātības jomā un puse dalībvalstu ir pārsniegušas 78 % mērķrādītāju nodarbinātības jomā; tā kā prognozes tomēr liecina, ka ne visas dalībvalstis līdz 2030. gadam sasniegs nodarbinātības mērķrādītāju ([5]);

D. tā kā sociālā ekonomika ir ESTP īstenošanas galvenais virzītājs un var veicināt pamatmērķrādītāju sasniegšanu līdz 2030. gadam;

E. tā kā inflācija ES līmenī ir palielinājusi vidējo mājsaimniecību dzīves dārdzību par aptuveni 10 %, materiālās un sociālās nenodrošinātības izplatību – par aptuveni 2 % un enerģētiskās nabadzības un absolūtās monetārās nabadzības līmeni – par aptuveni 5 %; tā kā atsevišķās dalībvalstīs un neaizsargātu grupu vidū ir sagaidāms, ka attiecīgā ietekme uz labklājību būs daudzkārt lielāka; tā kā tas, visticamāk, palielinās pašreizējās nabadzības un sociālās atstumtības atšķirības visā ES ([6]); tā kā Eiropai ir vajadzīgs jauns redzējums, lai līdz 2050. gadam tā kļūtu par inovatīvu rūpniecisko vidi, jo īpaši ņemot vērā ASV Inflācijas samazināšanas aktu un citus līdzīgus ieguldījumu plānus, ko pieņēmušas citas trešās valstis;

F. tā kā saskaņā ar *Eurofound* datiem mērķrādītājs panākt 60 % līdzdalības līmeni mācību kursos (kurus apmaksā darba devējs) 2021. gadā netika sasniegts nevienā dalībvalstī; tā kā dati liecina arī par to, ka tie, kam apmācība nepieciešama visvairāk (jauniešiem, personām ar zemāku izglītības līmeni un tiem, kas strādā mazkvalificēta darba profesijās), labumu guva vismazāk;

G. tā kā Komisija 2022. gada septembrī nāca klajā ar Eiropas Aprūpes stratēģiju un Padome 2022. gada decembrī pieņēma ieteikumu par ilgtermiņa aprūpi, lai īstenotu ESTP 18. principu; tā kā Covid-19 pandēmija ir izgaismojusi un akcentējusi profesionālo aprūpētāju ilgt nespējīgos darba apstākļus, neformālo aprūpētāju lielo slogu, jo netiek nodrošināti formālās aprūpes pakalpojumi, kā arī to, ka personas, kurām nepieciešama aprūpe, ir lielā mērā pakļautas infekciju, smagu slimību un mirstības riskam; tā kā ir pierādīts, ka aprūpe ģimenē un mājās samazina inficēšanās risku personām, kurām nepieciešama aprūpe; tā kā Sociālās aizsardzības komiteja savā 2021. gada ziņojumā par ilgtermiņa aprūpi atklāja, ka ilgtermiņa aprūpes vajadzības palielina nabadzības un sociālās atstumtības risku; tā kā, ņemot vērā demogrāfiskās tendences, ilgtermiņa aprūpei jābūt pieejamākai, kā arī ir jānodrošina neatkarība un aprūpes kvalitāte, kā arī ilgtspējīgi darba apstākļi un atbalsts neformālajiem aprūpētājiem,

1. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir 2021. gada Portu sociālajā samitā pieņemtie secinājumi, kuros uzsvērts, ka mēs joprojām dzīvojam bezprecedenta apstākļu laikā; norāda, ka Covid-19 un Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu, kas notiek mums pavisam tuvu, izraisīja dzīves dārdzības un enerģētikas krīzes, kuras vissmagāk skar sabiedrības visneaizsargātākās grupas, izraisot nevienlīdzības palielināšanos; atkārtoti uzsver ESTP kā virzītājspēka nozīmi ceļā uz sociālāku Eiropu un šai sakarā atzinīgi vērtē ESTP rīcības plānu; aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot sociālo inovāciju kā galveno virzītāju sociālekonomisko problēmu risināšanā un mudina tās ņemt vērā Parlamenta ieteikumu rezolūcijā par ES sociālās ekonomikas rīcības plānu ([7]); tomēr uzsver, ka Komisijas izvirzītie un Padomes apstiprinātie pamatmērķrādītāji 2030. gadam attiecībā uz nodarbinātību, prasmēm un nabadzību nav pietiekami, lai nodrošinātu tā pilnīgu īstenošanu; uzsver, ka ESTP ir spēcīgs instruments, lai nodrošinātu, ka Eiropas projekts var darboties kā spēcīgs vairogs, kas aizsargā iedzīvotāju veselību, drošību un dzīves apstākļus; uzsver, ka sociālais dialogs, demokrātija darbā un tiesības uz koplīguma sarunām ir būtiski faktori, lai īstenotu ESTP un panāktu augšupēju dzīves un darba apstākļu konverģenci visā Eiropā;

2. aicina Komisiju un Padomi veikt pasākumus, lai mazinātu krīzes ietekmi uz iedzīvotājiem un dalībvalstu darba tirgiem nolūkā saglabāt augstu nodarbinātības un sociālo iemaksu līmeni, radot kvalitatīvas darbvietas; aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot darba tirgu darbību un veicināt sieviešu, jauniešu un neaizsargātu grupu integrāciju darba tirgū; tāpēc aicina Komisiju, dalībvalstis un ES sociālos partnerus tiekties līdz 2030. gadam panākt koplīguma sarunu aptvērumu 80 % apmērā, lai uzlabotu dzīves un darba apstākļus ES, kas veicinātu labjutību darba vietā un augšupēju sociālo konverģenci un

([5]) Eiropas Komisija, "Komisija atzinīgi vērtē dalībvalstu apņemšanos līdz 2030. gadam izveidot sociālāku Eiropu", 2022. gada 16. jūnijs.

([6]) *Menyhert, B.*, "*The effects of rising energy and consumer prices on household finances, poverty and social exclusion in the EU*" (Enerģijas un patēriņa cenu pieauguma ietekme uz mājsaimniecību finansēm, nabadzību un sociālo atstumtību ES), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2022. gads.

([7]) Eiropas Parlamenta 2022. gada 6. jūlija rezolūcija par ES sociālās ekonomikas rīcības plānu (OV C 47, 7.2.2023., 171. lpp.).

mazinātu darba ņēmēju nabadzību, sociālo atstumtību un nevienlīdzību darba samaksas jomā; norāda, ka nodarbinātu personu nabadzības problēma ir jārisina, nodrošinot pienācīgu atalgojumu; uzsver, ka ir jāveicina pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmu ieviešana, lai nostiprinātu darba ņēmēju tiesības un stiprinātu konkurētspēju;

3. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta direktīva par adekvātu minimālo algu ES ([8]) un direktīva par darba samaksas pārredzamību ([9]); aicina Padomi vienoties par vispārēju pieeju attiecībā uz direktīvu par platformu darbu ([10]), lai uzlabotu darba ņēmēju aizsardzību un darba apstākļus platformu ekonomikā un radītu godīgu konkurenci; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos attiecībā uz arodveselību un drošību darbavietā; uzsver, ka ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai sasniegtu mērķi pilnībā novērst ar darbu saistītus nāves gadījumus; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pēc Parlamenta 2023. gada 2. februāra rezolūcijas pieņemšanas nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu ([11]); atzinīgi vērtē to, ka ir sākta divu posmu apspriešanās ar ES sociālajiem partneriem;

4. norāda, ka pat ar Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*), kas ir daļa no Eiropas bezdarba pārapdrošināšanas shēmas, Covid-19 krīzes radītās ekonomiskās sekas ir bijušas ilgākas, nekā tika paredzēts; tomēr uzsver, ka, pateicoties šim instrumentam, tika saglabāts tūkstošiem darbvietu un satricinājums darba tirgū bija mazāks, nekā gaidīts; šai sakarā norāda, ka šo instrumentu būtu jāturpina izmantot visā pašreizējās ārkārtas situācijas laikā un tā pamatā arī turpmāk vajadzētu būt aizdevumiem, un tas būtu ātri jāaktivizē jaunu ārēju finansiālu vai ekonomisku satricinājumu gadījumā;

5. pauž nopietnas bažas par to, ka Eiropas Savienībā vispārēji samazinās vidēju ienākumu grupas, kas ir mūsu tautsaimniecību pamats, galvenās ieguldītājas mūsu valstu sociālās aizsardzības sistēmās un ir būtiskas mūsu demokrātisko valstu stabilitātei, un līdz ar to — par ekonomikas polarizāciju, jo īpaši par to, ka ekonomikas lejupslīdes, negatīvu darba tirgus tendenču un pēdējos gados pieņemto nodokļu reformu dēļ palielinās iedzīvotāju grupas ar zemākiem ienākumiem; šai sakarā aicina izstrādāt ES rīcības plānu, lai palielinātu vidēju ienākumu grupu lielumu un konsolidētu tās;

6. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kura mērķis ir racionalizēt un vienkāršot ziņošanas prasības par 25 % katrai no zaļajām, digitālajām un ekonomikas tematiskajām jomām, un atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir nākusi klajā ar priekšlikumu, lai šo mērķi sasniegtu līdz 2023. gada rudenim; aicina Komisiju ātri apliecināt šo apņemšanos, tā uzlabojot visu ES uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), konkurētspēju un sociālā taisnīguma un labklājības pamatnosacījumus; atgādina, ka MVU ir mūsu sociālās kohēzijas pamats;

7. uzsver, ka ir svarīgi mazināt ienākumu nevienlīdzību un apkarot nabadzību, jo 2021. gadā 21,7 % ES iedzīvotāju (95,4 miljoni cilvēku) bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam, un šai sakarā aicina apņemties sasniegt ES nabadzības mazināšanas mērķrādītāju; atgādina par ESTP 14. principu, kurš paredz, ka ikvienam, kam nav pietiekamu resursu, ir tiesības uz pienācīgiem minimālā ienākuma pabalstiem, kas nodrošina cilvēka cienīgu dzīvi visos dzīves posmos; atkārtoti norāda uz aspektiem, kas izklāstīti 2023. gada 15. marta rezolūcijā par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu;

8. uzsver, ka saskaņā ar ESTP 15. principu ikvienam vecumdienās ir tiesības uz resursiem, kas ļauj dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, un ka darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem pensionēšanās vecumā ir tiesības uz pensiju, kas ir samērīga ar viņu iemaksām un nodrošina pienācīgus ienākumus; vienlaikus uzskata, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina ilgtermiņa ienākumu drošība, pietiekami augstas minimālās pensijas, lai novērstu nabadzību vecumdienās, un vienlīdzīgas iespējas sievietēm un vīriešiem iegūt tiesības uz pensiju, kā arī jānovērš sieviešu un vīriešu pensiju atšķirība; aicina dalībvalstis veicināt mērķorientētus stimulus, lai atvieglotu pakāpenisku aiziešanu pensijā, cita starpā atbalstot elastīga darba laika režīmu un veicot piemērotus pielāgojumus darbavietās; atkārtoti uzsver Portu sociālo saistību aicinājumu Komisijai un dalībvalstīm veikt pasākumus valstu sociālās aizsardzības sistēmu stiprināšanai, lai nodrošinātu cilvēka cienīgu dzīvi visiem, vienlaikus saglabājot šo sistēmu ilgtspēju; uzsver, ka Komisija varētu palīdzēt izstrādāt ANO konvenciju par vecāka gadagājuma cilvēku tiesībām;

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).

([9]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai (2021. gada 4. marts) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu palīdzību nostiprinātu principa, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu, piemērošanu (COM(2021)0093).

([10]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai (2021. gada 9. decembris) par darba nosacījumu uzlabošanu platformu darbā (COM(2021)0762).

([11]) Eiropas Parlamenta 2023. gada 2. februāra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par direktīvas par Eiropas Uzņēmumu padomēm pārskatīšanu (pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0028).

9. aicina Komisiju nekavējoties rīkoties saistībā ar gaidāmo Parlamenta likumdošanas iniciatīvas ziņojumu par kvalitatīvu stažēšanos ES; atzinīgi vērtē Eiropas Prasmju gadu un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt darba ņēmēju apmācības un pārkvalificēšanās pieejamību, it īpaši nozarēs un sektoros, kuros jāveic būtiskas izmaiņas, lai zaļo un digitālo pārkārtošanos īstenotu tā, ka neviens netiek atstāts novārtā; uzsver sociālo partneru nozīmi, izstrādājot prasmju stratēģijas zaļai ekonomikai visos līmeņos, lai nodrošinātu, ka šāda apmācība notiek bez algas samazināšanas un tiek uzskatīta par darba laiku, kā arī, lai sniegtu detalizētu informāciju par prasmēm, kas nepieciešamas divējādās pārkārtošanās īstenošanai; aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu par Eiropas sociālā nodrošinājuma karti, lai valstu iestādēm, piemēram, darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijām, kā arī sociālajiem partneriem, kas iesaistīti darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijās, nodrošinātu reāllaika instrumentu, ar ko efektīvi īstenot valsts un ES tiesību aktus;

10. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos līdz 2023. gada beigām iesniegt priekšlikumu par ES invaliditātes kartes izveidi, kas būtu jāatzīst visās dalībvalstīs; atzinīgi vērtē notiekošās sarunas ar sociālajiem partneriem par tāldarbu un tiesībām būt bezsaistē, lai nāktu klajā ar juridiski saistošu nolīgumu, kas tiktu īstenots ar direktīvas palīdzību; aicina Komisiju un dalībvalstis strādāt, lai ātri īstenotu Eiropas aprūpes stratēģiju aprūpētāju atbalstam; aicina dalībvalstis īstenot Padomes ieteikumu par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei; atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu uzsākt visaptverošas pieejas garīgajai veselībai īstenošanu un atkārtoti aicina pieņemt direktīvu par psiholoģiskajiem riskiem un labjutību darbā;

11. norāda, ka, lai gan Komisija ir ierosinājusi daudzas leģislatīvas un neleģislatīvas iniciatīvas, līdz šim ES nav spējusi pilnībā īstenot ESTP; uzsver nepieciešamību regulāri pārskatīt rīcības plānu; uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāveic turpmāki likumdošanas pasākumi, lai nodrošinātu ESTP pilnīgu īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot 11. principam (bērnu aprūpe), 12. principam (sociālā aizsardzība), 19. principam (mājoklis) un 20. principam (pamatpakalpojumi); uzsver, ka nākamais ESTP rīcības plāns būtu jāatbalsta ar ES integrētu nabadzības apkarošanas stratēģiju, lai risinātu daudzdimensionālo sociālās atstumtības jautājumu;

12. aicina veikt īpašus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas tiesības uz izglītību un apmācību visiem, garantējot kvalitatīvu apmācību un apmaksātu mācību atvaļinājumu visiem darba ņēmējiem;

13. atkārtoti aicina Padomi pieņemt horizontālu diskriminācijas novēršanas direktīvu ([12]), kas tiek gaidīta kopš 2008. gada, lai pilnībā īstenotu ESTP 3. principu (vienlīdzīgas iespējas) un ES dibināšanas līgumos pausto solījumu attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi;

14. atgādina, ka 11. princips par bērnu aprūpi un atbalstu bērniem prasa turpmāku rīcību, lai pārtrauktu paaudžu nabadzības ciklu un veicinātu sociālo mobilitāti; uzskata, ka visiem bērniem jābūt piekļuvei cenas ziņā pieejamiem un kvalitatīviem izglītības un aprūpes pakalpojumiem, jo īpaši pirmsskolas izglītībai; atgādina Komisijai un dalībvalstīm par Parlamenta atkārtoto aicinājumu palielināt Eiropas Garantijas bērniem finansējumu, paredzot īpašu budžetu vismaz 20 miljardu EUR apmērā; aicina dalībvalstis iesniegt savus valsts rīcības plānus un nodrošināt, ka tie tiek efektīvi īstenoti un atbilst pamatprincipiem Padomes Ieteikumā (ES) 2021/1004, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem ([13]); uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāturpina pastiprinātās Garantijas jauniešiem pilnīga ieviešana;

15. uzskata, ka aprūpes periodi, kad aprūpētājs pāriet uz nepilna laika darbu vai pārtrauc apmaksātu darbu, būtu jāieskaita pensiju iemaksās ([14]).

16. brīdina, ka, lai pareizi īstenotu 12. principu, pienācīgā sociālajā aizsardzībā ir jāņem vērā pašreizējās tendences, piemēram, klimata pārmaiņas, ekonomikas digitalizācija un sabiedrības novecošana, un tā jāpaplašina, lai aptvertu riskus, kas saistīti ar klimata pārmaiņu un vides degradācijas nevienlīdzīgo ietekmi uz dažādām ienākumu grupām un darba ņēmējiem dažādās nozarēs, kā arī sociālās sekas, ko rada mūsu sabiedrības pārveide virzībā uz klimatneitralitāti; aicina

([12]) Eiropas Parlamenta 2009. gada 2. aprīļa nostāja par priekšlikumu Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (OV C 137 E, 27.5.2010., 68. lpp.).

([13]) Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

([14]) Eiropas Komisija, "*Final report of the High-Level Group on the future of social protection and of the welfare state in the EU*" (Augsta līmeņa grupas sociālās aizsardzības un labklājības valsts nākotnes jautājumos ES galīgais ziņojums), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2023. gada janvāris.

Komisiju un dalībvalstis ierosināt Eiropas rīcības plānu sociālās aizsardzības jomā, kurā tiktu ņemti vērā sociālās atstumtības riski, ko rada klimata pārmaiņas un vides apstākļu pasliktināšanās; aicina dalībvalstis balstīties uz Sociālo klimata fondu un likt pamatus zaļās sociālās aizsardzības shēmu izstrādei valsts līmenī ar ES atbalstu;

17. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota Eiropas platforma bezpajumtniecības apkarošanai, un uzsver, ka ir jānodrošina ES atbalsts, lai sasniegtu Lisabonas deklarācijā paredzētos mērķus un mērķrādītājus; uzsver, ka saskaņā ar 19. principu būtu jānodrošina piekļuve kvalitatīvam sociālajam mājoklim vai palīdzībai mājokļu jomā tiem, kam tas nepieciešams; mudina Komisiju atbilstīgi subsidiaritātes principam izstrādāt vērienīgu rīcības plānu, kā izveidot pieejamus un zaļus sociālos mājokļus, lai apmierinātu visu ES iedzīvotāju vajadzības pēc mājokļa un līdz 2030. gadam izskaustu bezpajumtniecību; uzsver, ka, ņemot vērā pašreizējo situāciju, ir jāizbeidz enerģētiskā nabadzība un ka ir svarīgi aizliegt kritiskā laikā atslēgt pakalpojumus neaizsargātām mājsaimniecībām un enerģētiski nabadzīgām mājsaimniecībām; atkārtoti aicina pieņemt principu "mājoklis vispirms", lai veicinātu piekļuvi mājoklim, un norāda, ka šādiem mājokļiem jābūt balstītiem uz universālā dizaina principiem, lai nodrošinātu pieejamību;

18. pauž bažas par to, ka nav pieejami labas kvalitātes pamatpakalpojumi, tostarp ūdensapgāde, sanitārija, enerģija, transports, finanšu pakalpojumi un digitālā saziņa, tiem, kuriem tie nepieciešami (20. princips), jo šie pakalpojumi pakļauti papildu spiedienam; uzsver nesamērīgo ietekmi uz mazāk attīstītiem reģioniem un lauku un mazapdzīvotiem apgabaliem, kas vēl vairāk palielina arvien pieaugošās ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības ES reģionos; mudina Komisiju noteikt, kuriem sociālajiem noteikumiem Regulā (ES) Nr. 360/2012 par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem ([15]) ir jābūt stingrākiem, un, pamatojoties uz minēto novērtējumu, ierosināt pārskatīšanu, lai uzlabotu piekļuvi ūdenim, sanitārijai, enerģijai, transportam, finanšu pakalpojumiem un digitālajai saziņai, kā arī mājokļiem;

19. atkārtoti pauž viedokli, ka, ņemot vērā Zaļā kursa industriālā plāna satvaru, ES finansējumam, tostarp valsts atbalstam, vajadzētu būt atkarīgam no sabiedriskās politikas mērķiem, jo īpaši sociālajām prasībām, lai piedāvātu kvalitatīvas darbvietas, veicinātu koplīguma sarunas, ievērotu ES darba tiesības un standartus un nodrošinātu labākus darba apstākļus; aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot spēkā esošajā direktīvā par publisko iepirkumu ([16]) ietverto sociālo klauzulu un apsvērt šīs direktīvas pārskatīšanu, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, lai vēl vairāk stiprinātu sociālās klauzulas publiskajos līgumos, pieprasot ekonomikas dalībniekiem un apakšuzņēmējiem pilnībā ievērot darba ņēmēju tiesības uz koplīguma sarunām, ņemot vērā nesen pieņemto direktīvu par adekvātu minimālo algu ES;

20. uzsver, ka jāstiprina Eiropas pusgada sociālā dimensija un ESTP īstenošana, jo īpaši ņemot vērā ekonomikas pārvaldības pārskatīšanu; aicina Komisiju apsvērt iespēju nākt klajā ar sociālās konverģences instrumenta satvaru, lai novērstu sociālās konverģences riskus, atklātu iespējamos trūkumus ESTP pienācīgā īstenošanā un noteiktu sociālos mērķrādītājus; uzskata, ka sociālo atšķirību riski būtu jāiekļauj konkrētām valstīm adresētos ieteikumos un jāņem vērā, nosakot fiskālo korekciju;

21. uzskata – lai taisnīga un sociāla Eiropa kļūtu par realitāti un lai nodrošinātu visaugstāko sociālās aizsardzības līmeni zaļās un digitālās pārkārtošanās ietvaros, ir jānodrošina ilgtspējīga, taisnīga un iekļaujoša Eiropa, kurā sociālās tiesības pilnībā tiek aizsargātas un garantētas vismaz tādā pašā līmenī kā ekonomikas un vides standarti; uzsver, ka ir jāveic ESTP stiprināšanas pasākumi, lai nozīmes ziņā sociālie aspekti būtu vienlīdzīgi ar ekonomiskajiem un vides aspektiem, un jānodrošina, ka sociālās tiesības Eiropā ir ES turpmākās politikas centrā un sociālā konverģence ir viena no ES galvenajām politiskajām prioritātēm; norāda, ka līdz ar to ESTP īstenošanai turpmākajās finansēšanas iniciatīvās un daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanā būs nepieciešami sociālie ieguldījumi;

22. atkārtoti aicina Komisiju pārskatīt direktīvu par pagaidu darba aģentūrām ([17]), lai izveidotu tiesisko regulējumu, kas nodrošinātu pienācīgus darba apstākļus un vienlīdzīgu attieksmi pret sezonas darbiniekiem ES iekšienē un mobilajiem darba ņēmējiem, kuriem ir noteikta laika līgumi ar pagaidu darba aģentūrām vai jebkāda cita veida darba tirgus starpniekiem, tostarp darbā pieņemšanas aģentūrām, kā Eiropadome solījusi Portu deklarācijā;

([15]) Komisijas Regula (ES) Nr. 360/2012 (2012. gada 25. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 114, 26.4.2012., 8. lpp.).

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām (OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp.).

23. aicina Komisiju nākt klajā ar tiesisko regulējumu, lai paredzētu un pārvaldītu pārmaiņas, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos darba pasaulē, pirmkārt, koncentrējoties uz to, cik svarīgi ir saglabāt augstas kvalitātes nodarbinātību, atbalstot darba ņēmējus darba tirgus pārmaiņās un nodrošinot piekļuvi atbilstīgai apmācībai, un, otrkārt, pievēršoties sociālo partneru iesaistei lēmumu pieņemšanas procesos, tostarp veicinot kolektīvās sarunas par pārmaiņu paredzēšanu un pārvaldību;

24. atkārtoti uzsver, cik svarīga ir labi funkcionējoša un efektīva Eiropas Darba iestāde (EDI), un aicina Komisiju izmantot 2024. gada 1. augustā paredzētajā novērtējumā sniegto iespēju iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai pārskatītu EDI dibināšanas regulas ([18]) darbības jomu un pilnībā izmantotu tās potenciālu, jo īpaši attiecībā uz EDI izmeklēšanas pilnvarām;

25. atkārtoti uzsver tiesības uz cilvēka līdzdalību un tiesības uz to, lai attiecībā uz cilvēku netiktu pieņemts lēmums, pamatojoties tikai uz datu automatizētu apstrādi, kā noteikts Vispārīgajā datu aizsardzības regulā ([19]); uzsver, ka ES ir jārīkojas, lai turpmāk darba pasaulē integrētu principu "kontrolē cilvēks" un lai reglamentētu algoritmisku pārvaldību; aicina Komisiju apsvērt tiesību akta priekšlikuma pieņemšanu par mākslīgo intelektu darbavietā;

26. aicina ESTP rīcības plānu vairāk integrēt saistītajās stratēģijās, tostarp ES stratēģiskajā satvarā romu jautājumos, dzimumu līdztiesības stratēģijā, bezpajumtniecības apkarošanas stratēģijā un rasisma apkarošanas stratēģijā;

27. aicina saskaņā ar konferences par Eiropas nākotni secinājumiem un 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par aicinājumu sasaukt konventu, lai grozītu Līgumus ([20]), Līgumos iekļaut sociālā progresa protokolu, lai garantētu, ka darba ņēmēju tiesības, arodbiedrību tiesības un sociālās tiesības, tiek pilnībā aizsargātas un nodrošinātas;

28. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1149 (2019. gada 20. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Darba iestādi, groza Regulas (EK) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 un (ES) 2016/589 un atceļ Lēmumu (ES) 2016/344 (OV L 186, 11.7.2019., 21. lpp.).

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

([20]) OV C 493, 27.12.2022., 130. lpp.